

Turistik otel inşası için İstanbul Belediyesi tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilecek arsa hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/266)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2145, 6/3726

26 . XI . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Turistik otel inşası için İstanbul Belediyesi tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilecek arsa hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 8. XI. 1951 tarihinde yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişiği ile birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Bedii ve tarihî birçok kıymetli eserlere sahip bulunan memleketimize sağlayacağı iktisadi ve mânevi büyük menfaatlar dolayısıyla turizm dâvasının arzettiği ehemmiyet ve bu konuda, gelecek seyahatlerin istiraahatlerinin temini için büyük ve konforlu oteller inşası zarureti malûm bulunmaktadır.

Bilhassa bedii ve tarihî zenginlikleriyle dünyaca tanınmış bulunan İstanbul Şehrimizde böyle bir otel yaptırılmasının fayda ve lüzumu aşikâr bulunmakla beraber İstanbul Belediyesinin malî vaziyeti buna müsait olmadığından; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı tarafından inşası, 5434 sayılı Kanununun 22 nci maddesine göre Sandığın sermaye ve ihtiyatlarının plâsman sahalarından birini teşkil etmesi itibariyle, uygun görülmüş ve bu hususta maruf Amerika'lı Hilton Müessesesi ile İstanbul'da 300 yataklı bir otel inşası için mutabık kalmıştır. Böylece Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yaptırılıp Hilton Müessesesi tarafından işletilmesinde mutabık kalınan bu otelin inşa edileceği yerin intihabı bakımından yapılan ciddî tetkikat sonunda muvafık bulunan İstanbul'un Sergi Sarayı civarında Belvü nam' mahalde, mezkûr otelin binası ile park ve sair müstemilâtı için 52 000 metrekaarelik bir arsaya ihtiyaç olduğu tesbit edilerek bu ihtiyacı karşılamak üzere zikri geçen mahalde İstanbul Belediyesine ait bulunan 52 000 metrekaarelik arsanın belediyece Sandığa devredilmesi icabetmiştir.

Devredilecek bu arsalar için iki buçuk milyon lira kıymet takdir edilmiş ve devrin bu miktar üzerinden yapılacağı tasarının birinci maddesinde tasrih olunmuştur.

Tasarının birinci maddesinin tetkikından anlaşılacağı üzere bu arsanın bir kısmı yeşil saha yapılmak üzere istimlak suretiyle Belediyeye intikal etmiştir. 52 000 metrekaare olan bu geniş sahada otel binasının işgal edeceği yer iki bin metrekaare olup mütebaki 50 000 metrekaarelik arsa otel civarında park ve yeşil saha olarak muhafaza edilmiş olacaktır. Binaenaleyh arsalar yine istimlak olundukları maksada uygun bir şekilde kullanılacak demektir. Bu suretle istimlak gayesinden uzaklaşmamakta ve aynı gaye, arsaların istimlak olunmasını icabettiren tesise tahsis suretiyle devam etmektedir. Ancak hakiki durum böyle olmasına rağmen belediyenin bu arsaları kendiliğinden Sandığa devretmesine 3710 sayılı Kanun hükmü müsait bulunmamaktadır. Zira belediyenin istimlak ettiği arsayı park olarak kullanması icabedip aynı maksada tahsis edecek olan Sandığa devredebilmesine 3710 sayılı Ka-

nun hükümleri müvacehesinde imkân görülememiş ve devir imkânını sağlamak üzere ilişik kanun tasarısının hazırlanmasına lüzum hâsıl olmuştur.

Yukarda tafsilen arzedilen sebebe binaen arsalar bir kanunla belediyece Sandığa devredileceği için eski maliklerin 3710 sayılı Kanuna dayanarak bu devir sebebiyle her hangi bir mutalebede bulunmaları mümkün değilse de tatbikatta her hangi bir tereddüde ve dolayısıyla bir ihtilâf çıkmasına mahal verilmemesi maksadiyle tasarının ikinci maddesi hükmü sevkedilmiştir.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
İçişleri Komisyonu
Ess No. 1/266
Karar No. 10

27 . XII . 1951

Yüksek Başkanlığa

Turistik otel inşası için İstanbul Belediyesi tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilecek arsa hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü.

Okunan Hükümet gerekçesiyle, dinlenen Hükümet temsilcilerinin izahlarındaki mucip sebepler Komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı

Kırklareli
F. Üstün

Başkanvekili

Bursa
N. Yılmaz

Sözcü
Zonguldak
A. Yurdabayrak

Aydın
N. Geveci

Çoruh
Z. Uarlı

Diyarbakır
N. Önen

İzmir
P. Arat

Niğde
F. Ecer

Balıkesir
S. Başkan

Çorum
B. Koldaş

İsparta
K. Demiray

Kastamonu
F. Keçecioglu

Sivas
E. Damalı

Van
İ. Akın

Kâtip
Amasya
K. Eren
Balıkesir
M. Tunçay
Çorum
S. Özer
İstanbul
C. Türkgeldi
Muğla
Y. Beşer
Tekirdağ
İ. H. Akyüz

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/266
Karar No. 19

9 . I . 1952

Yüksek Başkanlığa

Turistik otel inşası için İstanbul Belediyesi tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilecek arsa hakkında kanun tasarısı, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü temsilcisi huzurunda görüşüldü.

Hükümet gerekçesi, İçişleri Komisyonu raporu okunduktan ve sandık temsilcisi dinlendikten sonra gereği düşünüldü:

1. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 22 nci maddesinin sandık

sermayesinin % 20'yi geçmemek üzere satın alınacak ve yaptırılacak akaaarlara yatırılmasını âmir bulunduğu,

2. Hilton firması tarafından işletilecek otel yatırılacak sermaye rantının % 6 ya balığ olması halinde (4,5) milyon liralık bir meblâğın eksik kalacak miktara karşılık olarak E. C. A. İdaresi tarafından hazır bulundurulacağı,

3. 52.000 metre kare arsanın (2,5) milyon liraya İstanbul Belediyesinden devralınacağı,

4. Bu arsanın 3710 sayılı Belediye İstimlâk Kanunu müvacesinde satılması mümkün görülmediğinden, belediyece istimlâk edilmiş olan bu arsanın eski sahipleri tarafından müracaat ve iptal istekleri doğabileceği düşüncesi ile bu tasarının hazırlandığı,

5. Böyle bir otelin sandığa çok iyi bir rant temin edeceği ve aynı zamanda İstanbul şehrinin de Turistik ihtiyacını karşılayacağı, neticesi-

ne vararak tasarının aynen kabulüne ekseriyetle karar vermiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere yüksek başkanlığa sunulur.

Maliye Ko. Başkanı	Bu Ra. Sözcüsü	Kâtip
Rize	Siird	Urfa
<i>I. Akçal</i>	<i>M. Daim Süalp</i>	<i>N. Acanal</i>
Diyarbakır		Konya
M. Remzi Bucak		<i>U. Nazif Yiğiter</i>
İmzada bulunamadı		
Samsun		Sivas
<i>Ş. Uluçay</i>		<i>Ş. Ecevit</i>
Yozgad		Yozgad
F. Nizamoğlu		H. Tatlıoğlu
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı
Hatay		Zonguldak
Çekinsir		<i>R. Sivişoğlu</i>
<i>C. Sait Siren</i>		

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/266

Karar No. 26

21 . I . 1952

Yüksek Başkanlığa

Turistik otel inşası için İstanbul Belediyesi tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilecek arsa hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 26 . XI . 1951 tarihli ve 6/3726 sayılı tezkeresiyle sunulan kanun tasarısı İçişleri ve Maliye komisyonları raporları ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla Maliye Bakanlığı temsilcisi ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüldü.

Hükümet gerekçesinde, İstanbul'da yaptırılacak olan 300 yataklı otel için tesbit ve evvelce yeşil saha olmak üzere belediyece istimlâk olunan ve içinde belediye malı da bulunan ve tasarıya ilişik krokide yeri gösterilen 52 bin metre karelik arsanın belediye tarafından mülkiyetinin iki buçuk milyon liraya Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilmesi mak-

sadiyle tasarının sevk edilmiş olduğu bildirilmektedir.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 22 nci maddesine göre sandığın sermaye ve ihtiyaçlarının plâsman sahalarına intikalini temin maksadiyle Amerikalı Hilton Müessesesi ile anlaşarak yaptıracığı turistik otel yerinin İstanbul Belediyesinden satın alınmasının bir kanun mevzuu olamayacağı ve bu tasarının sevkındaki maksadın menafii umumiye namna (yeşil saha olmak üzere) belediyece istimlâk olunan arsaların şartı tahsisinin değişmesinden dolayı İstimlâk Kanunu hükümlerine dayanılarak ilk sahipleri tarafından bir dâva mevzuu yapılmamasını temin için sevk edilmiş olduğu fikri ileri sürülmüş ise de bu hususta Hükümet tarafından verilen izahata göre istimlâk edilmiş olan bu arsaların halen park haline kalbedilmiş olduğu ve mecmuu 52 bin

metre kare olan bu yerin esasen bir kısmının belediye malı bulunduğu ve yapılacak otelin iki bin metre kareye inhisar edeceği ve geriye kalan kısmın park olarak yine halkın istifadesine arz edileceği gibi bedii ve tarihi zenginlikleriyle dünyaca tanınmış bulunan İstanbul şehrinin Turistik bakımından mühim ihtiyacı olan modern ve büyük bir otelin inşası suretiyle yurda temin edeceği faydeler açıklanmış ve bu suretle memleketimizde inkişafı şiddetle arzu edilen Turizm dâvasının ilk adımı atılmış olacağı belirtilmiştir.

Tarihi eserler ve tabii güzellikler bakımından memleketimizin arzettiği müstesna imkânlarla rağmen, Turizm Endüstrimizin hemen hemen gayrimevcut bir durumda bulunduğu ve yurt için bir dış satınalma gücü ve bu sanayi kolunda çalışan vatandaşlar için gelir kaynağı teşkil eden Turizmi teşvik için kanuni tedbirler alınması hususunda büyük bir hassasiyet gösteren komisyonumuz, bu istikamette mühim bir adım atılmasına imkân verecek olan Turistik evsafi haiz bir otel inşası şartlarını temin eden tasarımı, yerinde görerek maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Tasarımın birinci maddesinde; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı tarafından ödenecek meblâğın, belediyece evvelce istimlak bedeli olarak ödenmiş olan meblâğ ile belediye malı arsaların kıymetlerine tekabül edecek meblâğdan ve bir de bunların imarı için yapılan masrafların tutarından ibaret olarak tediye olunacağı tasrih edilmek suretiyle birinci madde tâdil edilmiş ve ikinci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Tasarıya ekli krokide hududu belirtilen yeşil sahada otel ve müstemilâtının işgal edeceği kısımdan arta kalan parçasının park, bahçe ve yüzme havuzları ve otele hadim bu gibi tesisler yapılmak suretiyle halkın istifadesine tahsis edi-

leceği belirtilmiş olmasına göre mülkiyeti bu kanun ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına geçecek olan bu yerin âtiyen iktisap edeceği kıymetin sandığa temin edeceği maddi menfaat ileri sürülmek suretiyle bu araziden herhangi bir parçasının tefrik edilerek satılmasına Hükümetçe asla müsaade edilmemesi hususu komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Tasarımın dördüncü maddesi üçüncü madde olarak Hükümetin teklifi veçhile aynen ve 3 ncü maddesi de dördüncü madde olarak tadilen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun tasarısı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan İstanbul <i>E. Adakan</i>	Başkan V. Burdur <i>F. Çeliklebaş</i>	Sözcü Çanakkale <i>E. Kalafat</i>
Kâtip Sivas <i>H. İmre</i>	Afyon K. <i>A. Veziroğlu</i>	Bilecik <i>Y. Üresin</i>
Bolu <i>M. Güçbilmez</i>	Bursa Muhalifim <i>K. Yılmaz</i>	Diyarbakır Muhalifim <i>M. Ekinci</i>
Eskişehir Muhalifim <i>A. Potuoğlu</i>	Giresun <i>H. Erkmén</i>	Giresun <i>M. Şener</i>
Gümüşane <i>K. Yörükoğlu</i>	İstanbul <i>A. H. Başar</i>	İstanbul <i>H. Hüsmán</i>
İzmir <i>B. Bilgin</i>	İzmir Muhalifim <i>T. Gürérk</i>	Kırşehir Muhalifim <i>O. Bölükbaşı</i>
Konya <i>R. Biránd</i>	Konya Muhalifim <i>M. A. Ülgen</i>	Mardin Muhalifim <i>R. Erten</i>
Ordu <i>E. Aksoy</i>	Trabzon Muhalifim <i>C. R. Eyüboğlu</i>	Trabzon Müstenkifim <i>S. F. Kalaycıoğlu</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Turistik otel inşası için İstanbul Belediyesi tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilecek arsa hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ekli krokide hudutları gösterilen ve İstanbul Şehri imar plânı gereğince 2 numaralı park sahası olarak kamulaştırılan arsalar ile belediye malı arsalar İstanbul Belediyesi tarafından iki buçuk milyon lira mukabilinde Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devir ve ferag edilir.

MADDE 2. — Üzerine Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı tarafından Turistik bir otel yaptırılacak olan birinci maddedeki arsalardan belediyece kamulaştırılmış bulunanlar hakkında bu devir ve ferag sebebiyle 3710 sayılı Kanun hükümleri tatbik olunmaz.

MADDE 3. — Bu kanunu İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı ve
Dışişleri B. V.
S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı ve
İçişleri Bakanı V.
F. L. Karaosmanoğlu
Millî Savunma Bakanı
H. Köymen

Adalet Bakanı
R. Nasuhioğlu
İçişleri Bakanı

Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı
II. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

Bayındırlık Bakanı
K. Zeytinoğlu

Ekö. ve Ticaret Bakanı
Muhlis Ete

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Bakanı

Tarım Bakanı
N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

Çalışma Bakanı ve
G. ve Tekel B. V.
N. Özsan

İşletmeler Bakanı
Hakkı Gedik

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Turistik otel inşası için İstanbul Belediyesi tarafından Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devredilecek arsa hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ekli krokide hudutları gösterilen ve İstanbul Şehri imar plânı gereğince 2 numaralı park sahası olarak kamulaştırılan arsalar ile belediye malı arsalar, İstanbul Belediyesi tarafından evvelce ödenen istimplâk bedelleri ve belediyenin malı olan arsaların kıymetleri ile bunlar için yapılan imar masrafları karşılığı olarak iki buçuk milyon lira mukabilinde, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına devir ve ferag edilir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin dördüncü maddesi üçüncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.